ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ തൃതീയോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ തൃതീയോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
അഥ സർവഗുണോപേതഃ കാലഃ പരമശോഭനഃ।
യർഹ്യേവാജനജൻമർക്ഷം ശാന്തർക്ഷഗ്രഹതാരകം ॥ **1** ॥

ദിശഃ പ്രസേദുർഗഗനം നിർമലോഡുഗണോദയം।
മഹീ മംഗലഭൂയിഷ്ഠപുരഗ്രാമവ്രജാകരാ ॥ **2** ॥

നദ്യഃ പ്രസന്നസലിലാ ഹ്രദാ ജലരുഹശ്രിയഃ।
ദ്വിജാലികുലസന്നാദസ്തബകാ വനരാജയഃ ॥ **3** ॥

വവൗ വായുഃ സുഖസ്പർശഃ പുൺയഗന്ധവഹഃ ശുചിഃ।
അഗ്നയശ്ച ദ്വിജാതീനാം ശാന്താസ്തത്ര സമിന്ധത ॥ **4** ॥

മനാംസ്യാസൻ പ്രസന്നാനി സാധൂനാമസുരദ്രുഹാം।
ജായമാനേഽജനേ തസ്മിൻ നേദുർദുന്ദുഭയോ ദിവി ॥ **5** ॥

ജഗുഃ കിന്നരഗന്ധർവാസ്തുഷ്ടുവുഃ സിദ്ധചാരണാഃ।
വിദ്യാധർയശ്ച നന്യതുരപ്സരോഭിഃ സമം തദാ ॥ **6** ॥

മുമുചുർമുനയോ ദേവാഃ സുമനാംസി മുദാൻവിതാഃ।
മന്ദം മന്ദം ജലധരാ ജഗർജുരനുസാഗരം ॥ **7** ॥

നിശീഥേ തമ ഉദ്ഭൂതേ ജായമാനേ ജനാർദനേ।
ദേവക്യാം ദേവരൂപിൺയാം വിഷ്ണുഃ സർവഗുഹാശയഃ।
ആവിരാസീദ് യഥാ പ്രാച്യാം ദിശീന്ദുരിവ പുഷ്കലഃ ॥ **8** ॥

തമദ്ഭുതം ബാലകമംബുജേക്ഷണം
ചതുർഭുജം ശംഖഗദാർയുദായുധം।
ശ്രീവത്സലക്ഷ്മം ഗലശോഭികൗസ്തുഭം
പീതാംബരം സാന്ദ്രപയോദസൗഭഗം ॥ **9** ॥

മഹാർഹവൈദൂർയകിരീടകുണ്ഡല -
ത്വിഷാ പരിഷ്വക്തസഹസ്രകുന്തലം।
ഉദ്ദാമകാഞ്ച്യംഗദകങ്കണാദിഭി -
ർവിരോചമാനം വസുദേവ ഐക്ഷത ॥ **10** ॥

സ വിസ്മയോത്ഫുൽലവിലോചനോ ഹരിം
സുതം വിലോക്യാനകദുന്ദുഭിസ്തദാ।
കൃഷ്ണാവതാരോത്സവസംഭ്രമോഽസ്പൃശ -
ൻമുദാ ദ്വിജേഭ്യോഽയുതമാപ്ലുതോ ഗവാം ॥ **11** ॥

അഥൈനമസ്തൗദവധാർയ പൂരുഷം
പരം നതാംഗഃ കൃതധീഃ കൃതാഞ്ജലിഃ।
സ്വരോചിഷാ ഭാരത സൂതികാഗൃഹം
വിരോചയന്തം ഗതഭീഃ പ്രഭാവവിത് ॥ **12** ॥

വസുദേവ ഉവാച
വിദിതോഽസി ഭവാൻ സാക്ഷാത് പുരുഷഃ പ്രകൃതേഃ പരഃ।
കേവലാനുഭവാനന്ദസ്വരൂപഃ സർവബുദ്ധിദൃക് ॥ **13** ॥

സ ഏവ സ്വപ്രകൃത്യേദം സൃഷ്ട്വാഗ്രേ ത്രിഗുണാത്മകം।
തദനു ത്വം ഹ്യപ്രവിഷ്ടഃ പ്രവിഷ്ട ഇവ ഭാവ്യസേ ॥ **14** ॥

യഥേമേഽവികൃതാ ഭാവാസ്തഥാ തേ വികൃതൈഃ സഹ।
നാനാവീർയാഃ പൃഥഗ്ഭൂതാ വിരാജം ജനയന്തി ഹി ॥ **15** ॥

സന്നിപത്യ സമുത്പാദ്യ ദൃശ്യന്തേഽനുഗതാ ഇവ।
പ്രാഗേവ വിദ്യമാനത്വാന്ന തേഷാമിഹ സംഭവഃ ॥ **16** ॥

ഏവം ഭവാൻ ബുദ്ധ്യനുമേയലക്ഷണൈ -
ർഗ്രാഹ്യൈർഗുണൈഃ സന്നപി തദ്ഗുണാഗ്രഹഃ।
അനാവൃതത്വാദ് ബഹിരന്തരം ന തേ
സർവസ്യ സർവാത്മന ആത്മവസ്തുനഃ ॥ **17** ॥

യ ആത്മനോ ദൃശ്യഗുണേഷു സന്നിതി
വ്യവസ്യതേ സ്വവ്യതിരേകതോഽബുധഃ।
വിനാനുവാദം ന ച തൻമനീഷിതം
സമ്യഗ് യതസ്ത്യക്കുതമുപാദദത് പുമാൻ ॥ **18** ॥

ത്വത്തോഽസ്യ ജൻമസ്ഥിതിസംയമാൻ വിഭോ
വദന്ത്യനീഹാദഗുണാദവിക്രിയാത്।
ത്വയീശ്വരേ ബ്രഹ്മണി നോ വിരുധ്യതേ
ത്വദാശ്രയത്വാദുപചർയതേ ഗുണൈഃ ॥ **19** ॥

സ ത്വം ത്രിലോകസ്ഥിതയേ സ്വമായയാ
ബിഭർഷി ശുക്ലം ഖലു വർണമാത്മനഃ।
സർഗായ രക്തം രജസോപബൃംഹിതം
കൃഷ്ണം ച വർണം തമസാ ജനാത്യയേ ॥ **20** ॥

ത്വമസ്യ ലോകസ്യ വിഭോ രിരക്ഷിഷു -
ർഗൃഹേഽവതീർണോഽസി മമാഖിലേശ്വര।
രാജൻയസംജ്ഞാസുരകോടിയൂഥപൈ -
ർനിർവ്യൂഹ്യമാനാ നിഹനിഷ്യസേ ചമൂഃ ॥ **21** ॥

അയം ത്വസഭ്യസ്തവ ജൻമ നൗ ഗൃഹേ
ശ്രുത്വാഗ്രജാംസ്തേ ൻയവധീത് സുരേശ്വര।
സ തേഽവതാരം പുരുഷൈഃ സമർപിതം
ശ്രുത്വാധുനൈവാഭിസരത്യുദായുധഃ ॥ **22** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
അഥൈനമാത്മജം വീക്ഷ്യ മഹാപുരുഷലക്ഷണം।
ദേവകീ തമുപാധാവത് കംസാദ് ഭീതാ ശുചിസ്മിതാ ॥ **23** ॥

ദേവക്യുവാച
രൂപം യത് തത് പ്രാഹുരവ്യക്തമാദ്യം
ബ്രഹ്മ ജ്യോതിർനിർഗുണം നിർവികാരം।
സത്താമാത്രം നിർവിശേഷം നിരീഹം
സ ത്വം സാക്ഷാദ് വിഷ്ണുരധ്യാത്മദീപഃ ॥ **24** ॥

നഷ്ടേ ലോകേ ദ്വിപരാർധാവസാനേ
മഹാഭൂതേഷ്വാദിഭൂതം ഗതേഷു।
വ്യക്തേഽവ്യക്തം കാലവേഗേന യാതേ
ഭവാനേകഃ ശിഷ്യതേ ശേഷസംജ്ഞഃ ॥ **25** ॥

യോഽയം കാലസ്തസ്യ തേഽവ്യക്തബന്ധോ
ചേഷ്ടാമാഹുശ്ചേഷ്ടതേ യേന വിശ്വം।
നിമേഷാദിർവത്സരാന്തോ മഹീയാം -
സ്തം ത്വേശാനം ക്ഷേമധാമ പ്രപദ്യേ ॥ **26** ॥

മർത്യോ മൃത്യുവ്യാലഭീതഃ പലായൻ
ലോകാൻ സർവാന്നിർഭയം നാധ്യഗച്ഛത്।
ത്വത്പാദാബ്ജം പ്രാപ്യ യദൃച്ഛയാദ്യ
സ്വസ്ഥഃ ശേതേ മൃത്യുരസ്മാദപൈതി ॥ **27** ॥

സ ത്വം ഘോരാദുഗ്രസേനാത്മജാന്ന -
സ്ത്രാഹി ത്രസ്താൻ ഭൃത്യവിത്രാസഹാസി।
രൂപം ചേദം പൗരുഷം ധ്യാനധിഷ്ണ്യം
മാ പ്രത്യക്ഷം മാംസദൃശാം കൃഷീഷ്ഠാഃ ॥ **28** ॥

ജൻമ തേ മയ്യസൗ പാപോ മാ വിദ്യാൻമധുസൂദന।
സമുദ്വിജേ ഭവദ്ധേതോഃ കംസാദഹമധീരധീഃ ॥ **29** ॥

ഉപസംഹര വിശ്വാത്മന്നദോ രൂപമലൗകികം।
ശംഖചക്രഗദാപദ്മശ്രിയാ ജുഷ്ടം ചതുർഭുജം ॥ **30** ॥

വിശ്വം യദേതത് സ്വതനൗ നിശാന്തേ
യഥാവകാശം പുരുഷഃ പരോ ഭവാൻ।
ബിഭർതി സോഽയം മമ ഗർഭഗോഽഭൂ -
ദഹോ നൃലോകസ്യ വിഡംബനം ഹി തത് ॥ **31** ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച
ത്വമേവ പൂർവസർഗേഽഭൂഃ പൃശ്നിഃ സ്വായംഭുവേ സതി।
തദായം സുതപാ നാമ പ്രജാപതിരകൽമഷഃ ॥ **32** ॥

യുവാം വൈ ബ്രഹ്മണാഽഽദിഷ്ടൗ പ്രജാസർഗേ യദാ തതഃ।
സന്നിയമ്യേന്ദ്രിയഗ്രാമം തേപാഥേ പരമം തപഃ ॥ **33** ॥

വർഷവാതാതപഹിമഘർമകാലഗുണാനനു।
സഹമാനൗ ശ്വാസരോധവിനിർധൂതമനോമലൗ ॥ **34** ॥

ശീർണപർണാനിലാഹാരാവുപശാന്തേന ചേതസാ।
മത്തഃ കാമാനഭീപ്സന്തൗ മദാരാധനമീഹതുഃ ॥ **35** ॥

ഏവം വാം തപ്യതോസ്തീവ്രം തപഃ പരമദുഷ്കരം।
ദിവ്യവർഷസഹസ്രാണി ദ്വാദശേയുർമദാത്മനോഃ ॥ **36** ॥

തദാ വാം പരിതുഷ്ടോഽഹമമുനാ വപുഷാനഘേ।
തപസാ ശ്രദ്ധയാ നിത്യം ഭക്ത്യാ ച ഹൃദി ഭാവിതഃ ॥ **37** ॥

പ്രാദുരാസം വരദരാഡ് യുവയോഃ കാമദിത്സയാ।
വ്രിയതാം വര ഇത്യുക്തേ മാദൃശോ വാം വൃതഃ സുതഃ ॥ **38** ॥

അജുഷ്ടഗ്രാമ്യവിഷയാവനപത്യൗ ച ദമ്പതീ।
ന വവ്രാഥേഽപവർഗം മേ മോഹിതൗ മമ മായയാ ॥ **39** ॥

ഗതേ മയി യുവാം ലബ്ധ്വാ വരം മത്സദൃശം സുതം।
ഗ്രാമ്യാൻ ഭോഗാനഭുഞ്ജാഥാം യുവാം പ്രാപ്തമനോരഥൗ ॥ **40** ॥

അദൃഷ്ട്വാൻയതമം ലോകേ ശീലൗദാർയഗുണൈഃ സമം।
അഹം സുതോ വാമഭവം പൃശ്നിഗർഭ ഇതി ശ്രുതഃ ॥ **41** ॥

തയോർവാം പുനരേവാഹമദിത്യാമാസ കശ്യപാത്।
ഉപേന്ദ്ര ഇതി വിഖ്യാതോ വാമനത്വാച്ച വാമനഃ ॥ **42** ॥

തൃതീയേഽസ്മിൻ ഭവേഽഹം വൈ തേനൈവ വപുഷാഥ വാം।
ജാതോ ഭൂയസ്തയോരേവ സത്യം മേ വ്യാഹൃതം സതി ॥ **43** ॥

ഏതദ് വാം ദർശിതം രൂപം പ്രാഗ്ജൻമസ്മരണായ മേ।
നാൻയഥാ മദ്ഭവം ജ്ഞാനം മർത്യലിംഗേന ജായതേ ॥ **44** ॥

യുവാം മാം പുത്രഭാവേന ബ്രഹ്മഭാവേന ചാസകൃത്।
ചിന്തയന്തൗ കൃതസ്നേഹൗ യാസ്യേഥേ മദ്ഗതിം പരാം ॥ **45** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇത്യുക്ത്വാഽഽസീദ്ധരിസ്തൂഷ്ണീം ഭഗവാനാത്മമായയാ।
പിത്രോഃ സമ്പശ്യതോഃ സദ്യോ ബഭൂവ പ്രാകൃതഃ ശിശുഃ ॥ **46** ॥

തതശ്ച ശൗരിർഭഗവത്പ്രചോദിതഃ
സുതം സമാദായ സ സൂതികാഗൃഹാത്।
യദാ ബഹിർഗന്തുമിയേഷ തർഹ്യജാ
യാ യോഗമായാജനി നന്ദജായയാ ॥ **47** ॥

തയാ ഹൃതപ്രത്യയസർവവൃത്തിഷു
ദ്വാഃസ്ഥേഷു പൗരേഷ്വപി ശായിതേഷ്വഥ।
ദ്വാരസ്തു സർവാഃ പിഹിതാ ദുരത്യയാ
ബൃഹത്കപാടായസകീലശൃംഖലൈഃ ॥ **48** ॥

താഃ കൃഷ്ണവാഹേ വസുദേവ ആഗതേ
സ്വയം വ്യവർയന്ത യഥാ തമോ രവേഃ।
വവർഷ പർജന്യ ഉപാംശുഗർജിതഃ
ശേഷോഽൻവഗാദ് വാരി നിവാരയൻ ഫണൈഃ ॥ **49** ॥

മഘോനി വർഷത്യസകൃദ് യമാനുജാ
ഗംഭീരതോയൗഘജവോർമിഫേനിലാ।
ഭയാനകാവർതശതാകുലാ നദീ
മാർഗം ദദൗ സിന്ധുരിവ ശ്രിയഃ പതേഃ ॥ **50** ॥

നന്ദവ്രജം ശൗരിരുപേത്യ തത്ര താൻ
ഗോപാൻ പ്രസുപ്താനുപലഭ്യ നിദ്രയാ।
സുതം യശോദാശയനേ നിധായ ത -
ത്സുതാമുപാദായ പുനർഗൃഹാനഗാത് ॥ **51** ॥

ദേവക്യാഃ ശയനേ ൻയസ്യ
വസുദേവോഽഥ ദാരികാം।
പ്രതിമുച്യ പദോർലോഹ -
മാസ്തേ പൂർവവദാവൃതഃ ॥ **52** ॥

യശോദാ നന്ദപത്നീ ച ജാതം പരമബുധ്യത ।
ന തൽലിംഗം പരിശ്രാന്താ നിദ്രയാപഗതസ്മൃതിഃ ॥ **53** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
ദശമസ്കന്ധേ പൂർവാർധേ കൃഷ്ണജൻമനി തൃതീയോഽധ്യായഃ ॥